
Na Art Film Feste bude mať slávnostný krst nová publikácia Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra

Na pôde 18. medzinárodného filmového festivalu Art Film Fest, ktorý sa koná v termíne od 18. do 26. júna 2010 v Trenčianskych Tepliciach a Trenčíne, sa Slovenský filmový ústav (SFÚ) predstaví okrem iného aj ako vydavateľ pôvodnej filmovej literatúry, venovanej slovenským tvorcom. Svoju slávnostnú prezentáciu bude mať v Trenčianskych Tepliciach dlhoočakávaná publikácia z edičného oddelenia SFÚ autorky Petry Hanákovvej *Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra*.

Art Film Fest je pre SFÚ príležitosť prezentovať aj svoje edičné aktivity. Zaslúženú pozornosť v jeho sprievodnom programe dostane nová publikácia z edičného oddelenia SFÚ autorky Petry Hanákovvej pod názvom *Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra*. Ide o monografiu, ktorá ponúka kritickejší, ale najmä kontextuálnejší pohľad na tvorbu a kariéru nášho prvého režiséra. Knižka sa viac ako na interpretáciu Bielikových tvorivých vrcholov, analýzu či reflexiu jeho filmov zameriava na jeho tvorbu v súvislostiach, a to nielen autobiografických, ale aj ideologických, ekonomických, inštitucionálnych či širšie kultúrno-historických. Snaží sa odpovedať na otázky: Čo z umeleckej a životnej skúsenosti nestora slovenskej kinematografie nevzal čas? Akým spôsobom jeho odkaz prežíva v utlmenej slovenskej kinematografii? Je Paľo Bielik v povedomí slovenskej vizuálnej kultúry ešte niekým? Autorka monografie, teoretička umenia Petra Hanáková, o Bielikovi pre Film.sk hovorí: „*Najviac mi na ňom imponovalo asi to, v čom vyčnieval z našej prikrčenej mentality. Boli to vzdor a odvaha (a možno i schopnosť vypiť si s čertom i diablom). Bola mi sympatická jeho nezlomnosť, vôľa pokúšať sa, aj keď sa nedá, nestážovať sa a nebožekať, ale v rámci možností a i s vedomím, že výsledok nebude perfektný, proste pracovať.*“

Knižka je štruktúrovaná chronologicky. Sleduje počiatky Bielikovej kariéry herca, neskôr dokumentaristu a napokon tvorcu dlhometrážnych hraných filmov, vrátane nenakrútených, ktoré síce zostali v štádiu projektov, no niečo z nich sa prefiltrovalo do jeho neskorších realizácií. Jednotlivé filmy kniha reflektuje nielen cez reakcie divákov a kritiky, ale i v širokom časovom zábere od ich dramaturgickej prípravy, cez schvaľovacie procesy, peripetie výroby a tvorby, až po distribúciu a komerčnú či „morálnu“ bilanciu. Kniha zhodnocuje pomerne veľké množstvo archívnych materiálov, opiera sa aj o novo získanú Bielikovu pozostalosť a rozhovory s pamätníkmi. Dopĺňa ju kapitola venovaná autorským motívom a režijnému štýlu Paľa Bielika a jej súčasťou je vyčerpávajúca filmografia a bibliografia Bielikovej tvorby a bohatý obrazový materiál.

Monografia *Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra* nadväzuje na rad monografických publikácií slovenských tvorcov, ktorým sa SFÚ venuje dlhodobo a systematicky. V minulosti SFÚ v rovnakej edícii Orbis pictus vydal monografiu Ján Kadár (2008) Václava

Maceka, *Albert Marenčin – filmár na križovatkách času* (2007) Juraja Mojžiša, *Juraj Jakubisko* (2005) Petra Michaloviča a Vlastimila Zusku a ako úplne prvú *Stefan Uher* (2002) Václava Maceka. Vo vydavateľskej činnosti sa slovenským tvorcom venuje aj v edícii *Camera obscura*, v ktorej vyšli profily *Svet v pohyblivých obrazoch Martina Šulíka* (2000) kolektívu autorov, *Martin Hollý: Život za kamerou* (2001) a *Kameraman Stanislav Szomolányi* (2005) od Richarda Blecha a naposledy *Herec Ivan Palúch* (2008) kolektívu autorov. SFÚ bol aj spoluvydavateľom publikácie *Ivan Mistrík: Človek odinakiaľ* (2007) a naposledy *Ostáva človek – Martin Slivka* (2009). Vďaka tejto koncepčnej reflexii diela domácich tvorcov SFÚ píše históriu a vytvára pamäť slovenského filmového dedičstva.

Na slávnostnú prezentáciu publikácie *Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra*, ktorá vychádza k 100. výročiu narodenia Paľa Bielika v decembri 2010, a uskutoční sa na Art Film Feste v utorok 22. júna 2010 o 15.00 hod. v Trenčianskych Tepliciach (kino Prameň) za účasti jej autorky, pozývajú vydavateľ Slovenský filmový ústav a spoluvydavateľ Vysoká škola múzických umení. Po uvedení knihy bude nasledovať projekcia Bielikovho filmu *Kapitán Dabač* (1959), ktorý festival uvádza v sekcii Slovenská sezóna špeciál. Publikácia vyšla na 315 stranách a v predaji bude za 11,62 Eur. Predaj publikácií z edičnej produkcie SFÚ bude zabezpečený na Art Film Feste v kine ODA v Trenčíne. Vlni vydal SFÚ pri príležitosti 100. výročia narodenia Paľa Bielika závesný filmový kalendár na rok 2010.

Viac o zastúpení SFÚ na Art Film Feste nájdete na www.aic.sk. Viac o edičnej činnosti SFÚ nájdete na www.sfu.sk.